

Ondersteuning Nederlandse Veehouder&activiteiten in Kenya

S. Schukking (medewerker Ontwikkelingssamenwerking PR)

Sinds ongeveer 1975 is het PR op het gebied van ontwikkelingssamenwerking betrokken bij een aantal veehouderijprojecten in enkele landen. Aanvankelijk betrof dat een project in Pakistan. Sinds het begin van de jaren tachtig verleent het PR steun aan een groeiend aantal projecten in Afrika. Verder was het tijdelijk betrokken bij het opzetten van een onderzoeksinstituut voor de Veehouderij in Bangla Desh en bij een graslandproject in China.

We zullen ons in het navolgende beperken tot de activiteiten in Kenya.

Activiteiten in verleden

De veehouderij in Kenya en met name de melkveehouderij in de hooglanden (boven de 1500 m) krijgt al heel lang steun van Nederland. Van 1969 tot 1975 bevond zich een team van Nederlandse deskundigen in Naivasha, op het nationale veehouderij-onderzoekcentrum (NAHRC). Ze waren daar om de Kenyaanse melkveehouders te helpen hun melkproductie op te voeren. Hiertoe werden onder andere grote aantallen zwartbont jongvee ingevoerd. Het project was nogal grootschalig gericht. Het evaluatieteam, waarvan o.a. de vorige PR-direkteur M.P. de Jong deel uitmaakte, concludeerde nadien dat het uitstralingseffect naar de kleine boer vrij gering was geweest. Er werd geadviseerd de steun aan Kenya voort te zetten en wel in de vorm van een voorlichtingsproject voor kleine boeren, die immers zo'n 75 % van het melkvee in Kenya bezitten.

Het huidige voorlichtingsproject

In 1980 ging dit project, het *National Dairy Development Project* (NDDP), van start. In een zestal districten, verspreid over het land, waarvan vijf in de hooglanden en één aan de kust, werd een Nederlandse voorlichter toegevoegd aan de Kenyaanse voorlichtingsdienst. De teamleider G.C.J. Voskuil was gestationeerd op het Ministerie van Veeteeltontwikkeling in Nairobi, terwijl de bedrijfs econoom van het team, J. Doornbos, een voormalig PR-medewerker, zijn kantoor in Naivasha had. Het PR werd van begin af aan belast met de „backstopping”, dat wil zeggen fungeren als een thuisfront, dat de werkers in het veld steunt voorzover zij met technische of economische vragen zitten.

Het voorlichtingsteam in Kenya heeft zich tezamen met Kenyaanse collega's tot op heden steeds beziggehouden met het introduceren van een systeem waarbij de koeien meestal op stal (ligboxenstal) worden gehouden en gevoerd met olifantsgras als voornaamste ruwvoer. In enkele gebieden wordt ook wel „semi-zero grazing” toegepast, dat wil zeggen dat de koeien naast olifantsgras op stal ook nog een deel van de dag weiden, meestal op natuurlijk grasland. Na de omschakeling op het nieuwe bedrijfssysteem moeten de boeren nog een hele tijd intensief worden begeleid voor allerlei aspecten van de melkveehouderij. Training van de Kenyaanse *counterparts* is daarnaast uiteraard ook een belangrijke taak van het Nederlandse team.

Bij de eerste evaluatie van het project in 1982 kwam de missie – waarvan A. Osinga en schrijver dezes deel uitmaakten – tot de conclusie, dat de start van het project zeker geslaagd mocht worden genoemd. Echter, ten behoeve van de voorlichting bestond behoefte aan aanvullend praktisch gericht onderzoek. Dit leidde er toe, dat A.P. Wouters als onderzoeker aan het NDDP-team in Kenya werd toegevoegd. Ter voorbereiding op zijn taak heeft Wouters destijds enige maanden op het PR doorgebracht waar tezamen met hem een onderzoekplan werd opgesteld. Dit praktijkonderzoek dat zich grotendeels in Naivasha afspeelde is tot op heden intensief door het PR begeleid. Maar ook in de diverse regio's waar het voorlichtingsteam werkzaam was, zijn gegevens verzameld, vooral betreffende de produktiviteit van olifantsgras. Het onderzoek in Naivasha heeft zich verder van begin af aan ook gericht op bemestingseffecten, voederwaarde, opname en inkuilbaarheid ervan. Verder wordt er de nodige aandacht besteed aan vlinderbloemigen, als monocultuur of in combinatie met olifantsgras en aan

MINISTRY OF LIVESTOCK
DEVELOPMENT

NAPIER GRASS
for
SMALL-HOLDERS

Napiergrass is a grass recommended for farmers who keep dairy cattle under zero-grazing or semi-zero-grazing, because:

- Napiergrass is a very high yielding grass
- Napiergrass will boost milk production if cut at the right time and maintained well
- Napiergrass remains green during the dry season and can withstand drought better than most other grasses
- Napiergrass is a very suitable grass for cutting

Properly managed Napiergrass will give more fodder and will result in a higher milk production when fed to your dairy cow. This leaflet shows you how to take care of your Napiergrass in the right way.

Flugschrift voor de landbouw in Kenya. In deze wdt informatie gegeven over teelt en gebruik van olifantsgras, speciaal voor kleine bedrijfsjes met (gedeeltelijk) zomerstalvoeding.

de opslag en aanwending van mest. Het onderzoek heeft tot op heden al interessante resultaten opgeleverd en ook de voorlichtingsdienst aldaar van nuttige kengetallen kunnen voorzien.

Eind 1987 heeft Wouters zijn werkzaamheden in Kenya beëindigd. Sinds mei 1988 werkt hij op het PR in de functie van P.J.M. Snijders, die sinds half maart van datzelfde jaar het werk van Wouters in Kenya voortzet, voorlopig voor een periode van 3 jaar.

Nieuwe ontwikkelingen

Het ligt nu in de bedoeling het praktijkonderzoek ten behoeve van het NDDP in de nabije toekomst onder te brengen bij het *Kenya Agricultural Re-*

search *Institute* (KARI), dat alle landbouwkundig onderzoek onder zich heeft. Het proefstation in Naivasha wordt dan het nationale instituut voor praktijkonderzoek op het gebied van melkvee en pluimvee. Nederland gaat in het kader van ontwikkelings samenwerking deze beide activiteiten, naast een aantal andere, financieel steunen. De technische begeleiding van dit praktijkonderzoek, dat dus nogal wat meer omvat dan tot nu toe, zal waarschijnlijk worden opgedragen aan het PR. Hiertoe zal het PR een samenwerkingsverband aangaan met het NAHRC te Naivasha. Het PR treedt op als „*linkage institute*”, dat wil zeggen dat een intensieve samenwerking gaat plaatsvinden tussen deze beide instellingen. Dit houdt in: uitwisseling van onderzoekers, ideeën en methodieken met het doel het praktijkonderzoek in Kenya zo goed mogelijk te doen verlopen, niet alleen op het Nationale Proefstation in Naivasha maar ook op enkele regionale onderzoekcentra, waar het veehouderij-onderzoek ook onder de supervisie van Naivasha geschiedt. Net als in Nederland zal er dus sprake zijn van een nationaal onderzoeksplan voor wat betreft het praktijkonderzoek voor de veehouderij.

Voor het PR betekent deze vorm van samenwerking een aanzienlijke intensivering van de betrokkenheid bij het praktijkonderzoek in Kenya. Voor bepaalde onderdelen van deze samenwerking zal een beroep op andere instellingen moeten worden gedaan. De begeleiding van het pluimveeonderzoek, dat buiten de competenties van het PR valt, zal door het „Spelderholt” te Beekbergen worden uitgevoerd, echter binnen het samenwerkingsverband van PR en NAHRC. Ook op het IVVO (Instituut voor Veevoedingsonderzoek) zal met het oog op het uitvoeren van laboratorium- en verteringsonderzoek, een beroep worden gedaan. Voor training van Kenyaanse onderzoekers zullen zondig onder andere de LUW (Landbouwuniversiteit), het IAC (Internationaal Agrarisch Centrum) en praktijkscholen worden ingeschakeld. Het PR zal niet alleen worden belast met de begeleiding van het praktijkonderzoek, maar ook met de materiële ondersteuning van de Nederlandse projectmedewerker en het Proefstation in Naivasha voor wat betreft onderzoeksfaciliteiten en benodigheden.

De samenwerking zal dit jaar zijn beslag krijgen nadat zowel in Nederland als in Kenya nader overleg hierover heeft plaatsgevonden.